

KLP0700

**ANTROJO PASAULINIO KARO SOVIETŲ SAJUNGOS KARIŲ PALAIDOJIMO VIETOS,
ESANČIOS S. DAUKANTO GATVĖJE, KLAIPĖDOJE, PERTVARKYMO SUPAPRASTINTO
PROJEKTO IDĖJOS KONKURSAS**

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. ESAMA SITUACIJA IR BENDRIEJI TECHNINIAI RODIKLIAI

Projektuojama teritorija yra 0,54 ha centrinėje Klaipėdos miesto dalyje, Naujamiestyje, prie Klaipėdos miesto Skulptūrų parko. Šiaurinėje dalyje ribojasi su S. Daukanto gatve, vakarinėje dalyje ribojasi su įvažiavimu į kiemus, gretimai praeina dviračių takas. Šiuo metu projektuojama erdvė sunkiai atliepia dabarties kontekstą ir poreikius, yra nefunkcionaliai, o Skulptūrų parko ir aplinkinės urbanistinės aplinkos kontekste veikia kaip atskiras neintegralus elementas, laiko tėkmėje praradęs daugelį prasmų. Teritorijoje yra išlikusių sienų ir monumento Sovietų sąjungos kariams elementų. Yra takų tinklas ir laiptai. Teritorijos šiaurinė dalis grįsta stambiomis betono plokštėmis, paviršius lygaus reljefo. Pietinėje dalyje vyrauja pievos. Sklype yra brandžių geros būklės medžių.

Žemiau lentelėje pateikiami bendrieji projektuojamos teritorijos techniniai parametrai

Teritorijos plotas	5357 m ²
Projektuojami pėsčiųjų takai	1544 m ²
Projektuojami suolai	12 m
Projektuojami želdiniai: - medžiai - krūmai - žolinių augalų, daugiamečių gėlių plotai - vejų ir žydinčių pievų plotai	33 vnt. 250 vnt. 384 m ² 3400 m ²
Projektuojami apšvietimo tinklai su 1 m ir 6 m aukščio LED šviestuvais	300 m

2. PROJEKTO SPRENDINIAI

Projektuojamoje teritorijoje siūloma demontuoti šiuo metu esančias sienas ir atminimo monumento elementus, atveriant erdves miestui.

Pėsčiųjų srantai jungiami su Skulptūrų parko takų tinklu, atsisakoma laiptų, užtikrinant geresnį žmonių su negalia judėjimą. Už dabartinės įamžinimo sienos esantis reljefo pakilimas nenaikinamas, tačiau išardžius sieną, suformuojama nuolaidi kalvelė, prisitaikanti prie naujų takų. Kalvelė išlieka kaip erdvę formuojantis ir intymumo suteikiantis elementas, tačiau tampa laisvai prieinama ir iš parko, ir iš gatvės pusės, gali būti naudojama rekreacijai ir pasyviai poilsiui.

Esami teritorijos medžiai išsaugomi ir pildomi naujais, sodinama krūmų ir daugiamečių žolinių augalų.

PAGRINDINIAI SPRENDINIAI

1. Išmontuojami esamos sienos ir monumentai - stilistiškai ir ideologiškai pasenęs būdas Sovietų sąjungos karių įamžinimui nebedera dabartinio laikotarpio kontekste, siūloma demontuoti visus šiuo metu išlikusius atminimo monumento elementus, taip pat siūloma demontuoti sienas atveriant erdvę miestui.

2. Centrinė įamžinimo erdvė - apie 700 m² ploto aikštelė, kurią formuoja takų tinklas, medžių, krūmų ir žolinių augalų masyvai ir kalvelė. Vakarinėje erdvės dalyje projektuojamas ilgas suolas.

Sovietų sąjungos karių įamžinimui pasirenkamos dviejų formatų granito plokštės (40x50 cm ir 50x80 cm), montuojamos įvairiuose aukščiuose, kuriant laiptuotą nereguliarią struktūrą. Aukštesnės plokštės panaudojamos palaidotų karių pavardėms iškalti. Granito plokščių eilės kai kur pertraukiamos paliekant vietos medžiams ir daugiamečių žolinių augalų plotams, kurie taip pat pasitarnautų paviršiniam lietaus vandeniui nuo grindinio kaupti ir sugerdinti.

3. Kalvelė - už dabartinės įamžinimo monumento sienos esantis reljefo pakilimas nenaikinamas, tačiau išardžius sieną, suformuojama nuolaidi kalvelė, prisitaikanti prie naujų takų. Kalvelė išlieka kaip erdvę formuojantis ir intymumo suteikiantis elementas, tačiau tampa laisvai prieinama ir iš parko, ir iš gatvės pusės, gali būti naudojama rekreacijai ir pasyviai poilsiui.

4. Paviršinio vandens surinkimas – projektuojamoje teritorijoje paviršinis vanduo nuo takų dangų skersiniais nuolydžiais surenkamas želdinių plotuose – medynuose, krūmynuose ir žolinių augalų plotuose.

5. Takai ir centrinė įamžinimo erdvė apšviečiami įvairaus tipo LED šviestuvais, taip pat apšviečiamos centrinės įamžinimo erdvės medžių lajos.

3. ŽELDINIŲ KŪRIMO SPRENDINIAI

Teritorijoje išsaugomi visi esami medžiai - esantys šiaurinėje pusėje šalia gatvės ir medžių grupė teritorijos pietuose, greta Skulptūrų parko.

Tankus požeminių komunikacijų tinklas daro įtaką galimam naujų želdinių išdėstymui. Naujų medžių sodinama šiaurės vakarinėje teritorijos dalyje suformuojant medyną, pabrėžiantį vizualines teritorijos ribas ir sukuriantį pavėsį bei mažinantį triukšmą nuo gatvės.

Įamžinimo erdvėje siūloma sodinti medžius ažūriškais peršviečiamomis lajomis - tridyglės gledičijas (*lot. Gleditsia triacanthos*), kuriančias lengvumo įspūdį, kontrastuojančias su masyviais įamžinimo akmenimis. Įspūdingu žydėjimu pavasarį ir intensyvia lapų spalva rudenį gledičijos dekoratyvumą suteikia įvairiais sezonais, yra pakančios prastoms augimo sąlygoms ir dideliu dangų kiekiui. Šie medžiai svarbiu akcentu tampa ir tamsiuoju paros metu, apšviečiant jų lajas.

Iš gatvės pusės sodinami keliarūšių krūmų masyvai pridengia ir kuria intymesnę erdvę. Žemi krūmai taip pat sodinami juostoje tarp vakarinio teritorijos tako ir gretimai esančio dviračių tako. Siūloma mažinti kietų dangų ploto šalia gatvės ir esamų gatvės medžių pomedžius apsodinti žemaūgiais krūmais.

Sodinama daugiamečių žolinių augalų dinamiškesniam vaizdui kurti. Centrinės įamžinimo erdvės rytinė dalis pridengiama aukštaūgių daugiamečių varpinių žolių juosta. Sovietų sąjungos karių įamžinimo plokštės subtiliai integruojant į žemaūgių daugiamečių žolinių augalų kompozicijas. Nemaža dalis projektuojamo asortimento žolinių augalų bus pusiau visžaliai arba išlaikantys augalo struktūrą žiemos metu. Atrenkamos ištvėringos augalų rūšys, nereikalaujančios intensyvios priežiūros ir tinkančios esamoms augimo sąlygoms Klaipėdos mieste. Sodinamų augalų rūšys, kiekiai bus tikslinami tolimesniame projekto rengimo etape.

Teritorijoje siūloma formuoti dviejų rūšių vejas, skirstant pagal naudojimo ir priežiūros tipą. Pagrindiniame plote ant kalvelės ir greta jos formuojama intensyvios priežiūros veja, šienaujama 5-8 kartus per sezoną. Likusiuose plotuose siūloma įrengti ekstensyvios priežiūros vejas, papildytas žydinčiais pievų augalais, šienaujamas 2-3 kartus per sezoną.

4. DANGŲ KONCEPCIJA

Projektuojamų takų plotis ir dangos medžiagiškumas parinktas atsižvelgiant į būsimą naudojimo intensyvumą. Pagrindiniai pėsčiųjų takai jungia S. Daukanto gatvę su Skulptūrų parku vientsiai įsiliedami į parko takų tinklo svarbiausius ryšius. Takai projektuojami 3 m pločio su dangos išplatėjimu pagrindinėje įamžinimo erdvėje

Takams siūloma naudoti betonines trinkeles, prisitaikant prie gatvės ir Skulptūrų parko dangų. Taip pat įvedama antroji danga - skelto granito trinkelės, siūlomos centrinės įamžinimo erdvės akcentavimui. Jų paviršius kietas, nebirus ir yra tinkamas judėti pėstiesiems, vežimėliams, miesto žaliąsias erdves prižiūrinčiam transportui, o paviršiaus estetiškas vaizdas tinka urbanizuotai aplinkai ir yra proporcingas pėsčiųjų srautams. Takų dangos plytelių siūles numatoma įrengti laidžias vandeniui, todėl į dangą galėtų susigerti dalis lietaus kritulių. Projektuojami takai be laiptų ir kliūčių, kad aplinka būtų pritaikyta žmonių su negalia poreikiams.

5. APŠVIETIMO KONCEPCIJA

Teritorija apšviečiama energiją taupančiais LED šviestuvais, su autonomiška valdymo sistema reaguojančia į esamas sąlygas. Projektuojami trijų tipų šviestuvai. Šalia pagrindinių takų siūlomos 6 m aukščio atramos (su 3-5 šviesos elementais) takams ir svarbiausiems akcentams bei želdiniams apšviesti.

Centrinėje įamžinimo erdvėje įrengiami 1 m aukščio šviestuvai, montuojami žolinių augalų masyvuose ir krūmynuose, taip įsilietų į augalų kompozicijas ir būtų minimaliai matomi, tačiau atliktų svarbią erdvės apšvietimo funkciją.

Centrinėje įamžinimo erdvėje projektuojamų medžių - tridyglių gledičių (*lot. Gleditsia triacanthos*) - lajos apšviečiamos iš apačios į želdinius integruotais šviestuvais.

6. MAŽOSIOS ARCHITEKTŪROS ELEMENTŲ KONCEPCIJA

Teritorijoje stipriu kompoziciniu akcentu kuriamas vientsis ilgas suolas su jaukiu naujai formuojamų želdinių užnugariu. Siūlomas ažūriškas ir ergonomiškos formos patogus parkinis suolas. Mažosios architektūros elementų spalvinis sprendimas yra vaizduojamas vizualizacijose.

7. APLINKOS TVARUMO KONCEPCIJA

Teritoriją planuojama maksimaliai priartinti prie Skulptūrų parko funkcijos, pritaikyti prie jau suformuoto takų tinklo. Aplinka ir centrinė įamžinimo erdvė projektuojama maksimaliai prisitaikant prie esamo reljefo. Statybai naudojamos medžiagos ilgaamžės, o esant poreikiui ir pernaudojamos kelis kart. Įamžinimo elementams naudojamas granito akmuo, nes tai ypač tvirta, natūrali, nereikalaujanti cheminio apdirbimo medžiaga. Rekomenduojama naudoti iš akmenį iš artimų Europos kraštų, taip galėtų būti sumažinami transportavimo kaštai ir CO2 emisija. Takų danga klojama iš betono trinkelėlių dangos, kurių statybinės medžiagos yra išgaunamos Lietuvoje, vėliau gali būti pernaudojamos. Svarbu paminėti, kad takų danga turėtų būti laidus vandeniui ir bent 10 proc. kritulių sugerti. Likusią dalį lietaus vandens planuojama nuolydžiais nukreipti į gėlynus ir krūmų, medžių plotus. Lietaus nuotekų tinklai projekte nėra numatomi, nes nėra poreikio jiems.

Daugiamečių augalų gėlynai, kurie bus estetiškas aplinkos akcentas, bet ir svarbus tvarios vandentvarkos principais grįstas elementas – sausbalė. Ji skirta lietaus vandeniui surinkti ir efektyviai

drenuoti į gilesnius žemės sluoksnius, apsaugant projektuojamas teritorijas nuo perteklinio vandens kaupimosi ir to padarinių bei siekiant pagerinti vandens ekologinę pusiausvyrą vietovėje. Sausbalės projektuojamos, atsižvelgiant į hidrometeorologinius rodiklius, tokius kaip vidutinis metinis kritulių kiekis, vidutinis dienos kritulių kiekis taip pat į projektuojamos teritorijos savybes – kietų dangų kiekį, natūralius paviršiaus nuolydžius, esamo grunto fizines savybes. Pagal šiuos duomenis yra parenkami sausbalės filtruojančio ir kaupiančiojo sluoksnių sudėtis ir storis. Gėlyne – sausbalėje visos projektuojamos žolinių augalų rūšys turi būti patikrintos ir tinkamos auginti Lietuvoje vyraujančiomis klimato sąlygomis, nereikalauti specialios priežiūros.

8. PROJEKTO ĮGYVENDINIMO PRELIMINARI KAINA

<i>Teritorijos rodikliai</i>	<i>Matavimo vnt. x vnt. kaina</i>
Dangos	
Bendras demontuojamų pėsčiųjų takų/dangų plotas	2310 m ² x 10 Eur
Bendras pėsčiųjų takų/dangų plotas	1544 m ² x 50 Eur
Reljefo keitimas	
Nukasamas grunto kiekis	250m ³ x 10 Eur
Supilamas grunto kiekis	450m ³ x 15 Eur
Želdiniai	
Bendras apželdinamas plotas:	3900m ²
Sumedėjusių želdinių - medžių skaičius	33 vnt. x 250 Eur
Sumedėjusių želdinių - krūmų skaičius	250 vnt. x 10 Eur
Daugiamečių žolynų/gėlynų plotas	384 m ² x 30 Eur
Vejos ir žydinčios pievos įrengimas	3400 m ² x 8 Eur
Inž. tinklų įrengimas	
1. Apšvietimo tinklai su 1 m ir 6 m aukščio LED šviestuvais	300 m, kompl. 40 000 Eur
Įrenginiai/statiniai	
1. Esamų statinių/įrenginių demontavimo darbai	113 m ² x 50 Eur
2. Naujo statinio/įrenginio įrengimas	
Granito plokštės	160m ² x 120 Eur
3. Suolai ir jų įrengimas	12 m x 300 Eur
Teritorijos įrengimo skaičiuojamoji kaina	
Iš viso:	230 000 Eur